Yazı işleri :
Gnkur. Bşk.
Harp Tarihi Dairesi

Harp Tarihi Vesikaları DERGİSİ

Basım işleri :
Gnkur. Bşk.
Basımevi
ANKARA

Yıl : 1 Eylûl - 1952 Sayı : 1

İÇİNDEKİLER

		Sahife
1 nci Bölüm	: Önsöz	1
	: Giriş	2
2 nci Bölüm	: Tarihi vesikalar hakkında açıklamalar	4
3 ncü Bölüm	: Tarihi vesikalar	14

1 nci BÖLÜM

Önsöz ve Giriş

H A R P T A R İ H İ V E S İ K A L A R I

D E R G İ S İ

Tarih yazmak, yapmak kadar mühimdir. Yazan, yapana sadık kalmazsa değişmeyen hakikat insanlığı şaşırtacak bir mahiyet alır.

Atatürk

Ö N S Ö Z

1. Harp Tarihine ait incelemeleri ve etüdleri kolaylaştırmak ve vesikaların asıllarını çoğaltmak suretile ziyalarına meydan vermemek için Genelkurmay Başkanlığının 19/Haziran/1952 gün ve 136502 sayılı emirlerile Harp Tarihi Dairesi arşivindeki bazı önemli vesikaların asıllarındaki yazı, şekil ve renkleri aynen muhafaza edilerek suretleri (Fac - simile)nin yayınlanması ve her üç ayda bir defa çıkarılmakta olan Ordu dergisine ek olarak basılması ve yayınlanması uygun görülmüştür.

2. Harp Tarihine ait yayınlanacak bu gibi önemli vesikalardan evvelâ İstiklâl harbinden baslanacak, ondan sonra geriye doğru eski seferler ele alınacak ve mümkün olduğu kadar tarihi olaylar bölümler halinde dergiye konulacaktır.

Ancak vesikaların henüz ilmi bir tarzda tasnif edilmemiş olması dolayısile bir sıra dahilinde yayınlanması şimdilik mümkün olamıyacaktır.

3. Yayınlanan vesikaları aydınlatıcı başka dökümanlara sahip bulunanların bu hususta Harp Tarihi Dairesine bilgi vermeleri ve yardımda bulunmaları sayesinde tarihî hakıkatler meydana çıkarılacaktır.

Gnkur.Harp Tarihi D.Bşk.
Tümg.

B. Okan

Bekir Sıdkı Okan

Türk İstiklâl Harbi

(1919 : 1922)

Giriş

Türk İstiklâl Harbinin sebepleri:

1. Birinci Dünya harbinin (Büyük Harbin) sonlarına doğru Merkezî Devletlerin (Müttefiklerin) harp güçleri azaldığı bir sırada Birleşik Amerika Cumhuriyeti Başkanı (Wilson) un ortaya attığı âdil ve insanî prensipler ve bunu takip eden Makedonya Bulgar ordusunun bozgunu üzerine 1918 yılının 29 Eylülünde Bulgarlar, 30 Ekimde Türkiye, 3 Kasımda Avusturya-Macaristan ve 11 Kasımda da Almanya mütareke yapmışlardı.

2. Çanakkale boğazındaki mayınların taranmasına başlandıktan sonra, İtilâf donanması ; 7 Kasım 1918 günü saat: 11. 40 dan itibaren yardımcı gemilerile ve 11 Kasım 1918 günü saat: 9.20 den itibaren de Harp gemilerile ve Yunanlıların Averof Zırhlı Kruvazörile dört torpidosu da 12 Kasım 1918 günü saat: 15.45 de Çanakkale boğazından Marmaraya geçmişler ve 13 Kasım 1918 sabahı İstanbulda, Dolmabahçe önünde demirlemişlerdi.

3. İtilâf Devletlerinin işgal kuvvetleri, ilk olarak Türk Ordusunun derhal lâğvı ve silahlarının ellerinden alınması işi üzerinde önemle çalışırlarken, diğer taraftan da Türkiyenin stratejik noktalarile önemli bölgelerini işgalleri altına almağa başlamışlardı.

Bu cümleden olarak 16 Mart 1920 tarihinde İstanbul ansızın işgal ve o günlerde Mebusan Meclisi de dağıtılarak, bazı mebuslar ve mühim şahsiyetler yakalanıp Maltaya sürülmüştü

Bundan başka 15 Mayıs 1919 tarihinde İzmir ve civarı Yunan kuvvetleri tarafından işgal olundu.

4. Bu suretle Mütarekenin ilk günlerinden itibaren mütareke hükümlerinin fiilen ihlâli karşısında varlığını ve eğemenliğini tamamile tehlikede gören Türk milleti, kurtuluşu için yeni bir savaşa atılmak zorunda kaldı. İşte İstiklâl harbinin asıl sebepleri bunlardır.

5. 1918 yılının 30 Ekim'inde yapılan Mondros mütarekenamesini, 10 Ağustos 1920 de İstanbul hükümetine dikte ettirilen (Sèvres) Barış anlaşması takip etmiş ise de daha önce başlamış olan Anadolu kıyamı, Türk devletinin bütünlüğünü ve milli hakimiyetini kurtarmak ve ondan sonra yeni bir barış anlaşmasını kabul etmek üzere (Sèvres) muahedesini tanımamıştı.

6. 15 Mayıs 1919 dan 10 Ekim 1922 tarihine kadar fiilen süren İstiklâl harbi, Mudanya mütarekenamesile sona ermiş ve 24 Temmuz 1923 de imzalanan (Lausanne) muahedesile de İstiklâl harbi tamamen bitmiştir.

Bu suretle Lozan anlaşması, esas itibarile Büyük Harbin de barış anlasması olmuştur.

-------- o ======== o --------

2 nci BÖLÜM

Tarihi vesikalar hakkında açıklamalar

Vesika No. 1

كوندرن :	نجى رابور	محل :	تاريخ	دقيقه : ساعت
[illegible]	كوندرلمشدر	—		
٢٥٧٦	واصل اولمشدر	مقام خلافت پناهى به	٢٠	٤ / ٢٥

آدرس .....

ملفا تقديم ايدوك اوزره قرمانى مولوى مصطفى كمال پاشا حضرتلرى
طرفندن تحرير اوندقجه قضاى مقتضيه كه اولوجه وكيفيت نفيه
عرضه علنا قلنمه اوزره مقام سامى به عرضه ايتمشدر
[illegible] تحت اوزره بولنمقده اولان اوچنجى داوه
لشكرى قرمانه دوك صاقلمق اقتضا ايدر سويلسى، وان
[illegible] ، اخرجه وردنه دخى صاقلمه
شجاعى مأموريه ملكيه سنه مصطفى كمال پاشا طرفندن
[illegible] بابه صحه تبليغات
[illegible] اعلام ايلمه لزمه اولوب رسمى قرار

Vesika NO : 1

1

2576

Beyaz : 30/4/35 (1919)

Makam-ı Sâmi-i Sadaretpenahîye

Mülga Yıldırım Orduları Gurubu Kumandanı Mirliva Mustafa Kemal Paşa Hazretleri Dokuzuncu Ordu Kıtaatı Müfettişliğine tayin olunmuş ve Keyfiyet-i tayin arz-ı atebe-i ulya kılınmak üzere Makam-ı Sâmî-ye arz edilmiştir. Müşarünileyhin taht-i emrinde bulunacak olan Üçüncü ve Onbeşinci Kolordular menâtıkını ihtiva eden Sivas, Van, Trabzon Erzurum vilâyetleriyle Samsun sancağı memurîn-i mülkiyesinin Mustafa Kemal Paşa tarafından (~~tebliğ-edileeek-hususatı~~) yapılacak tebligatı (~~hüsn-ü-telâkki-ve~~)icra etmelerinin tamimen emir buyurulması müsterhamdir.

Kâzım

Vesika No. 2

جريدهٔ نظامیه

مطبعهٔ عامرهٔ

١٢٩٥

ارکان حربیهٔ عمومیه دائره‌سی

ملفا بلدیرم اردو اوزره قومانداني برلوا مصطفی کمال پاشا طرفندن اردو قطعاتی تشکیل
ایتمکی خصوصنه بالاستیذان ٢٠ حزیران تاریخ اراده‌سنیه جناب ملوکانه شرفصدور بیورلمسه کیفیت
بابنده جلبه نظر تنبیهی دیعاونه بولنان پاشالره مومالیه تبلیغ ایتمسه اولمغله معلومات
حصوله واجرای اقتضاسی حسب تودیع قلنمش ٥ ملی ٢٥

١١٨١

١٢٨٢

٢٥-٥-٦

Vesika No : 2

Harbiye Nezareti
Muamelât-ı Zatiye
Müdiriyeti
1295

R. P.
1. §. 5-5

Erkân-ı Harbiye-i Umumiye Dairesine

Mülga Yıldırım Orduları Gurubu Kumandanı Mirliva Mustafa Kemal Paşanın Dokuzuncu Ordu Kıtaatı Müfettisliğine tayini hususuna bil-istizan 30 nisan 35 tarihinde İrade-i Seniyye-i cehab-ı mülûkâne şeref-müteallik buyurulmuş ve keyfiyet ba-tezkire-i celîle-i nezaretpenahî Dersaadette bulunan Paşa - yı mumaileyhe tebliğ edilmiş olmağla malûmat husulü ve icra-yı iktizası zımnında tevdi kılındı. 5 mayıs 35 (1919)

Namına
Bahattin

Resmî mühür
Muamelât-ı Zatiye
Dairesi Riyaseti

İlişik kâğıtta:
Avdetlerinde Reis Paşa
Hazretlerine takdim edilecek

1.§.
2686
6-5- 35

Vesika No. 3

٧٢

ارکان حربیه عمومیه دائره‌سی
شعبه‌سی

لهستان‌دن اردو قطعاتی مفتشلکنه ویریلجک تعلیماتدر

لهستان‌دن اردو قطعاتی مفتشلکنه عائد وظائف

ذات عالیلرینک لهستان‌دن اردو قطعاتی مفتشلکنه تعیینی خصوصنده اراده سنیه جناب پادشاهی شرفصدور بولمشدر . انجه اشبو مفتشلکده‌کی وظائف

عالیلری، بالکز عسکری اولمیوب مفتشلکک احتوا ایدیکی منطقه داخلنده عینه زمانده ملکی در .

١ — اشبو مفتشلک وظائف شونلردر :

آ — منطقه‌ده آسایشه داخلینک اعاده واستقراری وبوآسایشسزلکک اسباب حدوثنک تعیینی .

ب — منطقه‌ده اونده بریده متفرقه حالده موجود قالمش ایدیلمه‌سی لازم وجمعیتک برآداول لهویلا تدریجه مناسب ده یولره اوغاری ومحافظه آلتنه آلنمسی .

ج — مختلف محللرده برلماقم شوارلر موجود اولدیغی وبونلرک عسکر طویلامقده بولندیغی وغیریسی برصورتده اردونک بونلری حمایه ایدیکی ادعا اولنیور . بویله شوارلر موجود اولوبده عسکر طویلیور ، یلاج توزیع ایدیور واردو ایچون مناسبت بولنیورلرسه قطعیاً منعی ایله بوقبیل مشکل شوارلرک ده لغوی .

٢ — بونلرک ایچون :

آ — ایکی فرقه‌لی اولان اوچنجی ودرت فرقه‌لی اولان اوچنجی قول اردولر تشکیل ویریلمشدر . اشبو قول اردولر حرکات وآسایشه خصوصاتنه طوغریدن طوغریه ذات عالیلرینک ومعاملات جاریه یعنی معاملات ذاتیه قوه عمومیه وسائره‌کی خصوصاتچه کافی السابق جریانه نظارت ایده‌جکلردر فرقه ویاخود منطقه قوماندانلغی ویا بر وظیفه خصوصیه یه تعیینه ایدیلمک مناسبتیله تعیینه ویا تبدیلی انضمام موافقتکزله ویا طلبکزله اولمقده . مع‌هذا سائر خصوصاتچه لزوم ومناسبت کوره‌رک ویردیکی تعلیماتی قول اردو قوماندانلغی عیناً تطبیق ایده‌جکلردر بالخاصه احوال صحیه‌یک مراقبه‌سی . بوزمینده‌کی تدقیقات واجراآتک اهالی‌یه ده تشمیلی لازمدر .

ب — مفتشلک منطقه‌سی لهستان‌دن ارضروم سیواس واندن ولایتلرینه قدر وجانبک مستقل والرینی احتوا ایدیکندن مفتشلک بوقاریده تعداد ایدیلمه وظائفی تدویر ایچون ویره‌جکی بالجمله تعلیماتی اشبو ولایتلرک متصرفلقلر طوغریدن طوغری‌یه ایفا ایده‌جکلردر .

٣ — مفتشلک حدودینه مجاور ولایات والویه مستقله [دیاربکر ، بتلیس ، معمورة العزیز ، انقره ، قسطمونی ولایتلری] ایله قول اردو قوماندانلغی ده مفتشلکک ایفای وظیفه‌سنده آسانلق واقع اولمسی مراجعتلرینی نظر دقته آلمقدر .

٤ — مفتشلک خصوصات عسکریه‌یه عائد مرجعی جریانه نظری اولمقدن بابر خصوصات سائره ایچون مقامات عالیه عائده‌یه مخابره ایده‌جک واشبو مخابره‌ده جریانه نظرنده خبر ویره‌جکدر .

محمد شاکر بن نعمان طاهر

Vesika No : 3

Erkân-ı Harbiye-i Umumiye Dairesi

Şube
1
Numara

Dokuzuncu Ordu Kıtaatı Müfettişliğine
verilecek talimat suretidir.

Dokuzuncu Ordu Kıtaatı Müfettişliğine ait vezaif (Zât-ı âlinizin Dokuzuncu Ordu Kıtaatı Müfettişliğine tayini hususuna İrade-i Seniyye-i cenab-ı Padişahî seref - sudur buyurulmustur. Ancak işbu müfettişlikteki vezaif-i âlileri), yalnız askerî olmayıp müfettişliğin ihtiva eylediği mıntaka dahilinde aynı zamanda da mülkîdir.

1 - İşbu müşterek vezaif şunlardır:

a) Mıntaka(nız)da asayiş-i dahilînin iade ve istikrarı ve bu asayişsizliğin esbab-ı hudusunun tesbiti.

b) Mıntakada ötede beride müteferrik bir halde mevcudiyetinden bahsedilen esliha ve cephanenin bir an evvel toplattırılarak münasip depolara iddiharı ve muhafaza altına alınması.

c) Muhtelif mahallerde birtakım şûralar mevcut olduğu ve bunların asker toplamakta bulunduğu ve gayr-i resmî bir surette ordunun bunları himaye eylediği iddia olunuyor. Böyle şûralar mevcut olup da asker topluyor, silâh tevzi ediyor ve ordu ile de münasebette bulunuyorlarsa kat'iyyen men'i ile bu kabîl müteşekkil şûraların da lâğvı.

2 - Bunun için:

a) İki fırkalı olan Üçüncü ve dört fırkalı olan On beşinci Kolordular (~~taht-ı-emrinize~~ müfettişlik emrine) verilmiştir. İşbu Kolor-

dular harekat ve asayiş hususatında doğrudan doğruya müfettişlikle (~~zat-ı-alinizle~~)ve muamelat-ı cariye yani muamelât-ı zatiye kuvve-i umumiye ve saire gibi hususatta kemâ-fis-sabık Harbiye Nezaretiyle muhabere edeceklerdir. Fırka ve yahut Mıntaka Kumandanlığı veya bir vazife-i hususiyeye tayin edilecek zabıtanın tayin veya tebdilleri müfettişliğin muvafakati ve talebiyle (~~inzimam-ı-muvafakatinizle-veya-talebinizle~~) olacaktır. Maahaza sair hususâtça lüzum ve menfaat görerek Müfettişliğin verdiği (~~verdiğiniz~~)talimatı Kolordu Kumandanlıkları aynen tadbik edeceklerdir. Bilhassa ahval-i sıhhiye pek mühimdir. Bu zemindeki tetkikat ve icraatın ahaliye de tesmili lazımdır.

b) Müfettişlik mıntakası Trabzon Erzurum Sivas Van vilâyetleriyle Erzincan ve Canik müstakil livalarını ihtiva eylediğinden müfettişliğin yukarıda tadât edilen vezaifi tedvir için vereceği bil-cümle talimatı isbu vilâyetlerle müteşarrıflar doğrudan doğruya ifa edeceklerdir.

3 - Müfettişlik hududuna mücavir vilâyât ve elviye-i müstakille (Diyarbekir, Bitlis, Mamuretülaziz, Ankara, Kastamonu vilâyetleri) ile Kolordu Kumandanlıkları da Müfettişliğin ifa-yı vazife sırasında re'sen vâki olacak müracaatlarını nazar-ı dikkate alacaklardır.

4 - Müfettişliğin hususat-ı askeriyyeye ait mercii Harbiye Nezareti olmakla beraber hususat-ı saire için makamat-ı âliye-i aidesiyle muhabere edecek ve isbu muharebeden Harbiye Nezaretine de haber verecektir.

Şifreye tahvil edildi.
7/5/35 (1919)

Harbiye Nazırı
Mehmet Şakir bin
Numan Tahir

Mühür

Refet

Vesika No. 4

کوندرن :	نجی راپور	محل :	تاریخ	دقیقه : ساعت
تبییض ایدلشدر ۲۵/۵/۹	کوندرلمشدر			
۲۶۹۰	واصل اولمشدر			۲۵-۵-۶

آدرس: اردو قطعه قومطانلغی باش قومطانلغنه

۹ نجی اردو قطعه ن قومطانلغنک نعمتک حقوق اراده پادشاهینده شرف صدور بولان
اعتبارنه و لمانف علیه حقوق مجلس وکلاجه لدالتدقیق قلنان برقطعه تعلیماتنامه
حدودنه مربوطدر. بو جهتله التزام استعجال بیورولمسی مرجودر.

[illegible]

Vesika No : 4

1.Ş.

2690

Beyaz: 6/5/35 (1919)

9. Ordu Kıtaatı Müfettişi Mustafa Kemal Paşa Hazretlerine

9 neu Ordu Kıtaatı Müfettişliğine tayininiz hakkındaki İrade-i Padişahînin şeref-suduru üzerine vezaif-i âlileri hakkında Meclis-i Vükelâca led-et-tezekkür kaleme alınan bir kıt'a talimatname sureti merbuttur. Azîmetce iltizam-ı istical buyurulması mercudur.

(Dokuzuncu-Ordu-Kıtaatı-Müfettişliği- yalnız-askerî-olmayıp--Müfettişliğin-ihtiva-eylediği-mıntaka-dahilinde-aynı-zamanda-da-mülkîdir.)

Kâzım Şakir

Vesika No. 5

کوندرن :	نجی رابور	محل :	تاریخ	دقیقه : ساعت
	کوندرلمشدر			
۲۲۵/۵/۷	واصل اولمشدر			

آدرس .....

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Vesika No : 5

1.Ş.
2713

7/5/1335 (1919)

Yıldırım Müfettisliğine

13. K. O. Kumandanlığına

Üçüncü Kolordu Kumandanlığına

Onbeşinci Kolordu Kumandanlığına

Dokuzuncu Ordu Kıtaatı Müfettişliğine Mirliva Mustafa Kemal Paşa Hazretleri tayin buyurulumştur. Müşarünileyhe vazife ve salâhiyeti hakkında verilen talimat sureti aynen berwech-i zîrdir.

Harbiye Nazırı
Şakir

Kâzım

Basri

Şifreye tahvil edildi.

7/5/35 (1919)

Refet

Vesika No. 6

گوندرن :	نجی رابور	محل :	تاریخ	دقیقه : ساعت
۲۷۱۲	گوندرلمشدر			
تبصره ایدلمشدر ۲۵/۵/۸	واصل اولمشدر			

آدرس ..... ایچ نفیج

بولوا مصطفی کمال پاشا مفرزه‌سی طرفندن اردو قطعه‌سنه تسلیم اولنمشدر. مشارالیه متین اوغلی راوه‌یشی قهاردولی ولدر.

۱۲۲۱۷۲۱۴۲۱

نجی قهاردولی نی بازدی ۲۵/۵/۱

قهاردولی‌ده
اردوداشه
حیه‌داشه
کرز داشه
لوازمات محوه‌سی
مهاندس داشه
حیه‌داشه
بزتر
معسکره
ارکان حرب مقامنه

Vesika No : 6

Harbiye Nezareti

I.Ş.

2713

Teb-yiz edilmiştir:

30/Nisan/335 (1919)

T A M İ M

Mirliva Mustafa Kemal Paşa Hazretleri Dokuzuncu Ordu Kıtaatı Müfettişliğine tayin olunmuştur. Müşarünileyh'in maiyetinde Üç ve Onbeşinci kolordular vardır. 8/5/35

Basri Kazım Şakir

Kolordulara

Ordu dairesine,

Harbiye dairesine

Merkez dairesine

Levazımat-ı umumiyeye

Muamelât-ı Zâtiyeye

Sıhhiye Dairesine ,

Müfettişliklere

Erkan-ı Harbiye Şuabatına

1, 14, 17, 12, 20 nei Kolordulara

tel yazıldı. 7-5-35

Vesika No. 7

كوندرن :	نجى راپور	محل :	تاريخ	دقيقه : ساعت
	كوندرلمشدر ٢٧١٤			
٧/٥/٩٤	واصل اولمشدر			

آدرس ..... [illegible]

واخذ نقه [illegible]

[illegible]

Vesika No : 7

1. Ş.

2714

7/5/1335 (1919)

Makam-ı Sedarete

Dahiliye Nezaretine

Ahîren Dokuzuncu Ordu Kıtaatı Müfettişliğine tayin buyurulan Mirliva Mustafa Kemal Paşa Hazretlerinin suret-i tayin ve vazife ve selâhiyetine dair müşarünileyhe verilen emir ve talimat suretleri takdim-i huzur-ı fahîmaneleri (devletleri) kılındı. Bu talimat mucibince cihet-i mülkiyeden icabedenlere evamir-i (fahîmanelerinin) devletlerinin tesrî'-i isdarını arz ve istirham eylerim.

Basri Kâzım Şakir

Vesika No. 8

٤

صدارت عظمى

امور مهمه مديريتى

عدد ٢٤٢٩٨٤

قلم ٢٤٩

حربيه نظارتى وكالت جليله سنه

٢٠ - ٥ - ٣١

ذاتلو عطوفتلو افندم حضرتلرى

مقدونيه اردوى همايونه قطعات مفتشكان تعيين اولنان مرلوا مصطفى كمال باشانك وظيفه وصلاحيتى دائر كندسنه ويريلمه تعليماتنامه صورتنك كوندرلديكى حاوى وارد اولان ٧ مايس ٣٢٥ تاريخلى و ٢٧١٤ نومرولو تذكره عدلرى مفوضيتى مجلس وكلاسى لدى القرائتدن اولنان تعليماتنامه مندرجاتى موافق كورلمسه و واخيذ نظارتى وكالت عليه سنه تبليغات اجرا ايدلمشدر افندم.

١٧ سعبان ٣٢٧ م ١٨ مايس ٣٢٥

صدر اعظم وكيلى

مصطفى

ارگان حربيه عموميه دائره‌سى

٢٥/٥/١٩

٢٤٩٨٤

٢٦٩

٢٥ - ٥ - ٣١

٥/٣١

دوسيه حفظ ٢٥/٥/٣١

Vesika No : 8

Babıâli
Sadaret-i Uzma
Umur-ı Mühimme Müdiriyeti
342984 umumi
349 hususi

Harbiye Nezareti vekâlet-i Celîlesine

Devletlü Atûfetlü Efendim Hazretleri

Dokuzuncu Ordu-yı hümayun Kıtaatı Müfettişliğine tayin olunan Mirliva Mustafa Kemal Paşanın vazife ve salâhiyetine dair kendisine verilen talimatname suretinin gönderildiğini havi varid olan 7 mayıs 335 tarihli ve 2714 numaralı tezkire-i aliyyeleri melfuflariyle meclis-i vükelâda ledel-kırâe zikrolunan talimatname münderecatı muvafık görünmüş ve Dahiliye Nezareti vekâlet-i aliyyesine tebligat icra edilmiştir efendim.

Rifat 17 Şaban 337 18 Mayıs 335

Sadrâzam vekili namına
Müşteşar
Rifat

Erkân-ı Harbiye-i Umumiye
Dairesine
19/5/35 (1919)

Harekât	1. Ş.	Dosyasında hıfzı
1968	2984 21-5-35 (1919)	22-5-35

Vesika No. 9

حربیه وزارتی
٦/٥/٢٥

نومرو
٢

حربیه نظارتجه جلیله سنه

٥ - ٧

اتحاد اولنان بعض دول ائتلافیه ایله منعقد متارکه نامه ایله بالآخره اتحاد اولنان بعض مقدرات و مأموریت عاجزیه بلغسز فایده لی اولدیغندن مواد لك حاجز نظارتجه جلیه سنه جلب و عاجزانه تودیعه مسعود بویورلمسنی استرحام ایدرم.

احمد زکی
فوق یاور - حقانیت ایدی

مدلول

الحاصل حربیه نظارتجه

اتکی سفرجه ٤ نسخه مطبوع متارکه نامه تقدیم ایلمشدر. استحصال ایلدیغم سائر معلومات و برلکده جلب مقدرات سائره نك اعطاسی رجا برلکده سفرجه تقدیم ایدیلمشدر. ایفای خدمت عمومیه سنه مدار فائقدر.

٧/٥/٢٥

٢٥/٥/٧

Vesika No : 9

Numara
2

Harbiyeden
6/5/35

II.Ş.
7-5

Harbiye Nezaret-i Celîlesine

Düvel-i itilâfiye ile münakit mütarekename ile bilâhare ittihaz olunan bazı mukarrerat ve memuriyet-i acizice bilinmesi faydalı olan mevadın Hariciye Nezaret-i celîlesinden celp ve acizlerine tevdi-ine müsaade buyurulmasını istirham eylerim.

Dokuzuncu Ordu Kıtaat Müfettisi
Fahrî yaver Hazret-i Sehriyari
Mirliva
M.Kemal

Erkân-ı Harbiye-i Umumiye
7/Mayıs/335

İkinci Şubece 4 nüsha matbu mütarekename takdim edilmiştir. İstihbarata ait sair malûmat da verilecektir. Mukarrerat-ı sairenin itası ricasile Birinci şubeye takdim. 7/5/35

Erkan-ı Harbiye-ı Umumiye
2. Şube Müdürü
Kaymakam
İmza

Vesika No.10

لحاره

٢

جريده دفتر

٦/٥/٣٤

جريده نظارت جليله سنه

٥ - ٧٠ - ٨١

حقوق ايدوقتكلى نظامنامه سنده كى ولايات ايله الويه مستقله ثابته ايله
قوه محرره سيله وخيل جشنه مدعلاً كوستريلوب قروكيلنك داخله نظارت
جليله سنه جلب وتوديع قلنمه بولونمسى استرحام ايدرم .

حقوق ايدوقطعاتى مفتشى
فخرى باوه حضرتلرى

صدر لوا

الحاجه غيطاته

I

No. ٢٥/٥

Vesika No : 10

Harbiyeden

Numara
3

6/5/35

Harbiye Nezaret-i Celilesine

Dokuzuncu Ordu Müfettişliği mıntakasındaki vilayat ile elviye-î müstakile Jandarma Kuvve-î umumiyesile vaz'ulceyş-ini mufassalan gösterir bir krokinin Dahiliye Nezaret-i Celilesinden celp ve tevdi'ine müsaade buyurulmasını istirham ederim.

Dokuzuncu Ordu Kıtaatı Müfettişi
Fahrî yaver Hazret-i Şehriyari
M. Kemal

Erkân-ı Harbiye-i Umumiye 7
1. Ş. 7-5-35

Vesika No.11

نومرو ٢٤

محله دن

٢٥/٥/١٢

جبهه قطعات جنوبیه سنه

بیلدیرن ایوتاک ٢٢٥ / ٢٦٦٧ تاریخ ١١٢١

١) ٢٥/٥/٧ تاریخ و ٧ نومرولو تذکره‌ی عاجزانه‌ده مفتشلك قاره‌ك منسوبلرینك ادخال آیلدکلری مخصصات عادیه‌لرینك سمتدیه و بوراده‌کی اعضاسی لزومی استحصال ایتدیرمك . لکن دوائر متعلقه‌سی نیجه لندیرمشدر .

٢) مصارفات نومره‌لره مفتشلکجه تصدیق قبول ایلمسی ٢٥/٥/٦ تاریخ و ٥ نومرولو تذکره ایله استرحام ایدیلمکده لکن برقاره اعضا ایدیلمشدر . بوقارك اعضاسی ایچون علی الحساب برمقدار مبلغك اعضاسی لزومی طبیعیدر .

٣) اقلی ایکی بنك اوتومبیلی لازمدر . بوده لکن تأمین ایدیلمشدر .

٤) مخصصات دائره‌سنده قاره‌ك هك سفری قاره‌ك اتخاذ حقنده‌کی ٢٥/٥/١٢ تاریخ و ١٢ نومرولو تذکره‌ی عاجزانه‌ده لکن موقع معروضه بولنیور

بالاده عرض اولنان مواد نتایجه اقرانه ایتدیرلدکدن و بازه عید معینده‌کی امرا و ضابطانك حاضرلری یاپیلدقدن و عائله‌لرینك حوایجی تأمین ایتمکی خصوصاتك مقتضی الدینی یاپیلدقدن بالفعل دریك اتخاذ حاصل اولدقدن ادخال کوره حرکت اولنه جغی محققدر .

بوانشاء ایچون برحقته دیری قاره‌ك هك امرا و ضابطانك بذات تدقیق ایله مشغول اولدقدن جرحه بر آن اول ایشك قطعیه اقرانه ایتدیرلمسی اهمیله استرحام ایلرم .

لطفوزجه اردو قطعات مفتشی
فخری پاور حضرتلرینه
بیلدیرم

محاسبات دائره‌سی ١٢ مایس ٢٥

برنجی شعبه ١٢ مایس

Numara
14
Aceledir.

Vesika NO : 11

13/5/335

Muhasebat
1121

Bütçe 335
2667

Harbiye Nezaret-i Celilesine

1) 7/5/335 tarih ve 7 numaralı tezkire-i âcizanemle Müfettişlik karargâh mensubinin üç aylık muhassasat-ı adiyelerinin şimdiden ve buradan itası lüzumunu istirham etmiştim. Henüz devair-i müteallikası neticelendirmemiştir.

2) Masarifat-ı fevkalâde Müfettişlikçe ba-del-tasdik kabul edilmesi 6/5/335 tarih ve 5 numaralı tezkire ile istirham edildiği halde henüz bir karar ita edilmemiştir. Bu kararın itasile beraber alelhesap bir miktar meblâğın ita'sı lüzumu tabiîdir.

3) Ekalli iki binek otomobili lâzımdır. Bu da henüz temin edilememiştir.

4) Muhassasat-ı zatîyemle karargâhın seferî karargâh ittihazı hakkındaki 12/5/335 tarih ve 12 numaralı tezkire-i âcizî de henüz mevki-i muamelede bulunuyor.

Balâda arz olunan mevad netayice iktiran ettirildikten ve binaenaleyh maiyetimdeki ümera ve zâbitanın hazırlıklarını yapmak ve ailelerinin havayiçini temin etmek gibi hususatın muktazi olduğu parayı bilfiil vermek imkânı hasıl olduktan üç gün sonra hareket olunacağı muhakkaktır.

Bu işler için bir haftadanberi karargahımın ümera ve zâbitanı bizzat takip ile meşgul oldukları cihetle bir an evvel işin kat-îyete iktiran ettirilmesini ehemmiyetle istirham eylerim.

Dokuzuncu Ordu Kıtaat Müfettişi
ve
Fahrî Yaver Hazret-i Şehriyari
Mirliva
M.Kemal

Muhasebat dairesine

13/Mayıs/335

Vesika No.12

باب عالی

داخلیه نظارتی

حربیه نفعه رتی وکالت جلیله سنه

اداره عمومیه داخلیه نظارتی

نمره ۱۸۲۴۶

خصوصی

۶۲۵

و اولوافندم حضرتلری

ارکان حربیه عمومیه دائره سی برنجی شعبه ورقه سی ۷۱۴ تاریخلی و ۷۷۱۴ نومرولو تذکره ده ولتری جوابیه
طوزنجی اردو قطعاتی نفتلکه تعیینه بیورلمسه اوتر مصطفی کمال پاشا نک وظیفه وصلاحیتی حقنده کی تعلیماتنامه جوهر
ایجاب ایدن ولایات والیه یه تبلیغات لازمه اجرا قلنمشدر. آنجق نفتلک حدودینه مجاور اوتر ولایات والیه
میانده قیصری و مرعش مستقل متصرفلقلری ده بولندیغی جهتله تعلیماتنامه نک اوچنجی مادهسنه بوایکی لوا ذکر
ایدیلمه دیغندن مذکور لوالره تبلیغات اجرای لازم کلدیکی بابنده امر و فرمان حضرتلرینه عائدر.

۱۷ سنه ۱۳۳۴ و ۱۸ مایس سنه ۱۳۳۴

داخلیه ناظر وکیلی

مجید عفو

ارکان حربیه عمومیه دائره سنه

۲۵/۵/۱۹

ارکان حربیه

۱۹۵۸

۲۹۲۱

۵/۱۹

۶۴۵

I

۱۹-۵-۲۵

Vesika No : 12

Babıâli

Dahiliye Nezareti

İdare-i Umumiye-i Dahiliye

Müdiriyeti

R. P.

Umumî 18346

Hususî 635 1.§. 19-5

Harbiye Nezareti Vekâlet-i Celîlesine

Devletlü Efendim Hazretleri

Erkân-ı Harbiye-i Umumiye Dairesi birinci şubeden muharrer 7/Mayıs/335 tarihli ve 2714 numaralı tezkire-i devletleri cevabıdır:

Dokuzuncu Ordu Kıtaatı Müfettişliğine tayin buyurulmuş olan Mustafa Kemal Paşanın vazife ve selâhiyeti hakkındaki talimatname mucibince icab eden vilâyat ve elviyeye tebligat-ı lâzime icra kılınmıştır. Ancak Müfettişlik Hududuna mücavir olan vilâyat ve elviye meyanında Kayseri ve Maraş müstakil mütesarrıflıkları da bulunduğu halde talimatnamenin üçüncü maddesinde bu iki liva zikredilmemiş olduğundan mezkûr livalara da tebligat icrası lâzım gelip gelmeyeceğinin inba buyurulması babında emr-ü ferman hazret-i men-leh-ül-emrindir.

Dahiliye Nazırı·Vekili

17/Şaban/337 ve 18/Mayıs/ 335 Mehmet Ali

Erkân-ı Harbiye-i Umumiye Dairesine

19/5/335

Erkân-ı Harbiye

1958

I.§.

2961

19-5-35

Vesika No.13

کوندرن :	نجی راپور	محل :	تاریخ	دقیقه : ساعت
[illegible]	کوندرلمشدر	// توزیع // ۱/۲۹۶		
[illegible]	واصل اولمشدر	۱۹/ مایس / ۳۵		

آدرس ..... [illegible]

دوقتو افتخار حضرتلری

۱۸۲۴۲/۶۲۵ و ۱۸/ مایس / ۳۵ تاریخلی تذکره دوقتوری جوابیدر :

قصبه و مرعه مستقل متصرفلغی حقوقنجه اردو قطعاتی تشکیلات منطقه سنه جوار و ضاسنده بولونان تدکور والده ده طرف دولتلرنه تبلیغات اجراسی بویلی مواقعه اولدیغی معلومنده بولونمغی عرض ایدرم . اوبابده اردو قومانه حضرتلری مراجعت اولنمالدر .

[illegible]

Vesika No : 13

Şube 1 Kısım 1

2961

Müsvedde : 19/Mayıs/35

Beyaz : 21/Mayıs/35

Dahiliye Nezaret-i Celîlesine

Devletlü Efendim Hazretleri

18346/635 ve 18/Mayıs/35 tarihli tezkire-i devletleri cevabıdır:

Kayseri ve Maraş mütesarrıflıkları Dokuzuncu Ordu Kıtaatı Müfettişlik mıntakasına civar ve münasebettar bulunduklarından mezkûr livalara da taraf-i devletlerinden tebligat ifa buyurulması muvafık olacağı mütaleasında bulunduğumu arzederim.

Olbabda emr-ü ferman hazret-i men-leh-ül-emrindir.

Şakir Muzaffer Başri Kâzım Cevat

Mustafa Kemal Paşaya

bir şey yazacağız.

Vesika No.14

کوندرن :	نجی راپور	محل :	تاریخ	دقیقه : ساعت
[illegible]	کوندرلمشدر	// [illegible] // [illegible]		
[illegible]	واصل اولمشدر	۲۲ / مایس / ۳۵		

آدرس موزع : طغرل تجارت و قطعات نقلیه

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Vesika No 14

Erkân-ı Harbiye-i Umumiye

I.Ş. 1.Kısım

3129

22/Mayıs/35

Şifre - Acele

Samsunda: Dokuzuncu Ordu Kıtaatı Müfettisliğine

Taraf-ı âlilerinden vaki olacak müracaat ve teklifatın nazar-i dikkat ve ehemmiyete alınması için Müfettişlik mıntakasına civar olan Kayseri ve Maraş müstakil mütesarrıflıklarına Dahiliye Nezaretince tebligat ifası rica edilmiştir.

Şakir Kâzım Cevat

Muzaffer

Basri Şevket Turgut

Şifreye tahvil edildi.

27/ Mayıs/335

Necati

Vesika No.15

٥.

حربیه نظارتی

مرکز عمومی

تحوالات اجنبیه و تحقیقات خصوصیه

١١٩٤

حربیه ناظرلیغی یاناغنده بحر سیاه اردوی باشقوماندانلغی جنرال سعید مرخصنه ور اولان ١٩ مایس ٩٣٩ تاریخ و ٨٠٩٧/٢٢ نومرولی مربوط انگلیزجه تحریراتک ترجمه سی :

٥ - ٢١٠ آ

بیلوافنم افندیم ،

مقوز نجی اردونک ترتیبات ایجابی اولدرق لغو ایدیلدیکی اطلاع شمدیکه مقوز نجی اردو قطعاتنه بر مفتشه عمومی و مقوز نجی اردو ایچون وضع برارکان حربیه رئیسی اولمه بیوله برارکان حربیه هیئتنک نه وقت طولایی سیاسه اعزام اولنمقده اولدیغنه اطلاع شمدیکه مدلغنی ذات عالیکزه اشعار ایلمکه مبادرت ایدرم .

بو ضابطانک نه کبی وظائف ایفایه جکلرینه و تصور تنسیقاتی ماهیتنک نه وقت عبارت اولدیغنه لطفاً ایضاحی بیوریلمسنی استرحام ایلرم .

١/٢٠١٤

بحر سیاه اردوی باشقوماندانلغی :

ایضاحه

ترجمه سی اصله مطابقدر ٢١/٥/٣٥

باشقوماندان

ارکان حرب

١٩٨٠

I

٥ - ٥ - ٣٥

Vesika No : 15

Harbiye Nezareti
Merkez Dairesi I. Ş. 21-5
Tahrirat-ı Ecnebiye ve terceme
Şubesi
1114

Harbiye Nazır-ı Celîlî Paşa Hazretlerine Bahr-i Siyah Ordusu Baş Kumandanı General (Milne) tarafından varid olan 19/Mayıs/1919 tarih ve 8097/33 numaralı merbut İngilizce tahriratın tercemesi:

Devletlü Efendim Hazretleri,

Dokuzuncu Ordunun bir teşkilât icabı olarak lâğv edildiği anlaşılmışken Dokuzuncu Ordu Kıtaatına bir Müfettiş-i umumî ve Dokuzuncu Ordu için dahi bir Erkân-ı Harbiye Reisi ile büyük bir Erkân-ı Harbiye Heyetinin neden dolayı Sivasa izam olunmakta olduğunun anlasılamadığını Zât-ı âlinize is'ar eylemekle mübahiyim.

Bi zâbıtanın ne gibi vezaif ifa edeceklerinin ve mütesavver tensikat mahiyetinin neden ibaret olduğunun lûtfen izah buyurulmasını istirham eylerim.

Bahr-i Siyah Ordusu Başkumandanı
General
Milne

Erkân-ı Harbiye
1980
21/Mayıs/35

I.Ş.
3014
22/5/35

Tercemesi aslına mutabıktır.
21-5-35

Mühür
Harbiye Nezareti
Tahrirat-ı Ecnebiye ve terceme kalemi

Vesika No.16

دقيقه : ساعت	تاريخ	محل :	نجى رابور	كوندرن :
		[illegible] ٢٥/٥/٢٤	كوندرلمشدر	١ / ٢٠١٤
			واصل اولمشدر	٢٤/٥/٣٢٥

آدرس .... [illegible]

١٩ مايس ٩١٩ تاريخ و ٨٠٩٧/٢٢ نمرولو تذكره‌يه جوابدر.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ٩٢١ [illegible]

[illegible]

Vesika No : 16

1. Ş.

3014

Müsvedde : 24/5/335

Beyaz : 24/5/335

Ceneral Milne Cenaplarına

19/Mayıs/1919 tarih ve 8097/33 numaralı tezkireleri cevabıdır:

Harbin devamı esnasındaki Ordu Kumanda teşkilâtı memleketin her tarafında lâğvedilmiştir. Fakat vâsi bir mıntakaya dağılmış bulunan kıtaatın Nezaret-i âcizi namına olarak her türlü hallerini teftiş ve verilen evamirin derece-i tatbiklerini görmek için tıpkı Konya'daki Yıldırım Kıtaatı Müfettişliği gibi olmak üzere Üç ve Onbeşinci Kolordular için de Dokuzuncu Ordu Kıtaatı Müfettişliği ihdas olunmuştur. Bu Müfettişlik fazla olarak o havalideki eslihasürgü kollarile kamaların sürat-i sevkine ve hiç bir asayişsizliğin meydana gelmemesine gayret edecektir. İşbu vezaifi ifa için ~~Teftiş-vazifesile~~ uzunca seyahatler yapacak olan bu Müfettişliğe ~~şimdilik bir merkez gösterilmemiştir. Binaenaleyh tezkirelerinde zikir buyurulan Sivasın bir Merkez olması şimdilik mevzubahis olmamıştır efendim~~ buyurulduğu gibi ne Sivas ve ne de ahar ve daimî bir mevki gösterilmediğini arz ile kesb-i şeref eylerim.

Basri Kâzım Cevat

Vesika No.17

حربیه نظارتی

مرکز نظارتی

تحقیقات اجنبیه و حربیه

٨١٧٥

حربیه ناظر جلیلی پاشا حضرتلرینه قوه مرکز اردوسی باشقوماندانی جنرال میلنه طرفندن وارد اولان ٦ حزیران ١٩١٩ تاریخ و ٢٢/٢٠٩٧ نومرولو مربوط انگلیزجه تحریراتک ترجمه سی

دوستلو افندم حضرتلری ،

کمال پاشا ایله معیتی ارکانک ولایتلرده اثبات وجود ایتملرینک ارزو اولندیغی ذاتده سامیلرینه جه ایله کسب مباهات ایلرم .

حال حاضر اعتبارله کسب تمیز ایتمه بر پاشانک معیتی ارکانیله برابر مملکت داخلنده طولاشمسی افکار عمومیی تعجب ایده جکی کبی عسکرلک نقطهٔ نظرندن دخی کندی مساعیته نجه بولزوم کور ولمکده در .

کمال پاشا ایله معیتی ارکانک درحال استانبوله عودتی ایچون امر بیوریلمسنی طلب ایلرم .

ترجمه اصله مطابقدر
٢٥/٦/٧

قوه مرکز اردوسی باشقوماندانی
جنرال (میلنه)

٢٤٢١

ایکاده حربیه دائره سنه | ٢٥/٦/٧

Vesika No : 17

Harbiye Nezareti
Merkez Dairesi
Tahrirat-ı Ecnebiye ve terceme
Şubesi
1175

Harbiye Nazır-ı Celîli Paşa Hazretlerine
Karadeniz Ordusu Başkumandanı General Milne
tarafından varid olan 6/Haziran/1919 tarih ve
33/2097 numaralı merbut İngilizce tahriratın
tercemesi.

Devletlü Efendim Hazretleri.

Kemal Paşa ile maiyeti erkânının vilâyetlerde isbat-ı vücud etmelerinin arzu olunmadığını Zât-ı Samilerine arz ile kesb-i mübahat eylerim.

Hali hazır itibariile kesb-i temeyyüz etmiş bir Paşanın maiyeti Erkânile beraber memleket dahilinde dolaşması efkar-ı umumiyeyi taciz edeceği gibi askerlik noktai nazarından dahi kendi mesaisine bence bir lüzum görülmemektedir.

Kemal Paşa ile maiyeti Erkânının derhal İstanbul'a avdeti için emir buyurmalarını talep eylerim.

Karadeniz Ordusu Başkumandanı
General
Milne

Terceme aslına mutabıktır.
7-6-35
Feyzullah
Mühür
Harbiye Nezareti
Tahrirat-ı Ecnebiye ve terceme
kalemi

Erkân-ı Harbiye Diresine
7-6-35

I.S.
3431

Vesika No.18/a

دقیقه : ساعت	تاریخ	محل :	نمره راپور	کوسرن :
17		تبصره بدلدی ۲۵/۲/۸	کوندرلمشدر	۱
			واصل اولمشدر	۲۴۲۱

آدرس: جبهه مجتمعه اکثریت خطوطی تاکی جوانانه جواب ویرمیشدی

۶/مارت/۹۱۹ تاریخ و ۹۷/۲۲ نومرولی تذکره لرلاه ایسه،
سلطنت کلاه پاشانک طرفنی اردو قطعاتی مفتشه نصبنه ال مور
اسباب بری انقره دولت مجلسی مخفیانک باب عالی به ویردیکی
بر نوطه اولمشدر. [نوطه نک صورتی مربوطه.]
اشبو نوطه اوزرینه صدر اعظم پاشا حق سیاسی ایله کوردوکمه
دیر مفتشه کوندره جکمه دیرکن اعتراض ده
بولنمه قالمشدر. حتی بعده ادجه راه واقعه
دولتلرینک دخی اسمینه طویلو غازیلی و پانقی ایلدکی
حضده بر جمله شکایتلری ده وارایدی
بنا کیم دهم یاپلمه شکایاتک اوزنی آلمه دهمده

آدرس

Vesika No.18/b

کوندرن :	نجی راپور	محل :	تاریخ	دقیقه : ساعت
	کوندرلمشدر			
	واصل اولمشدر			

آدرەس .....

انضباط

حکومت شارکەنه بیچمه مسئول بولندیغی
تامیم اینه لرینه ایوی هیئت وکیله بلندر حکومت
اوره آسایه مفقه نی تقسیم ایدلمه و هر مفقه
یرده مفتشه تعیین ایدلمشدر مفقه لمان باشاره
ایچو مفتشلر دهاری دیکه تاریخ ویرلیجی بدره کله ده طب
وتعقیب یوردیکر وجهله بعض ترقی یاشانه یرینه
تعیین ایدلمشدر. ایمدی حقوق تشکیلات اولدیغی ایچون
ایدو قرباندانی وکیل اولدو مفتشی حقوقی حرف حائز دیر
اوه حسنه نیه بقوده اولان ایچون مدانه حکومته

Vesika No.18/c

کوندرن :	نجی راپور	محل :	تاریخ	دقیقه : ساعت
۳	کوندرلمشدر			
	واصل اولمشدر			

آدرس .....

[illegible]

بدیه بر مفتشک دولتی دولاشمنک افکار عمومیه
اهمیت ویرمکسزین تسکین ایدوب ایتیجکنک
تقدیری محکمنک تجربه کار بر عسکری و بر اولادی وضعیت
بولنمیه‌جغنی نظر اعتبارا آلارق زن بولمسی کمال احترام ایله
ذات اعلیلرندن رجا ایدر و شکر ایدرز دوام ایدر
بر مناسبت دخی آرزو ایدرز و سلامت
لطفاً اعتماد بیورمنی رجا ایدرم

Vesika No. I8 a,b,c,

~~I. S.~~
~~3431~~

Müsvedde:7/6/35
Beyaz :8/6/35(I9I9)

Harbiye Mektebinde İngiliz Kıtaatı Başkumandanı
General Milne Cenaplarına

6/Haziran/I9I9 tarih ve 2097/33 numaralı tezkireleri cevabıdır.

Mustafa Kemal Paşa'nın Dokuzuncu Ordu Kıtaatı Müfettişliğine tayinine en müessir esbabtan biri İngiltere Devlet-i Fahimesi mümessilinin Babıâli'ye verdiği bir nota olmuştur.(Nota'nın sureti merbuttur.)

İşbu nota üzerine Sadrâzam Paşa mümessil-i şiyasi ile görüşmüş ve bir Müfettiş göndereceğini söylemiş ve bir güna itiraza da maruz kalmamıştır.Hususile o sıralarda Karargâh-ı Devletlerinin dahi eslihanın toplanmadığı veya nakledilmediği hakkında bir çok şikâyetleri de vardı.

Binaenaleyh hem bilcümle şikâyatın önünü almak ve hem de Hükümetin mütarekename mucibince mesul bulunduğu asayiş'i ve inzibat-ı memleketi temin etmiş olmak için heyet-i Vükelâca bittezekkür memleket üç asayiş mıntakasına taksim edilmiş ve her mıntakaya bir de müfettiş tayin edilmiştir ki Mustafa Kemal Paşa da işbu Müfettişlerden biridir.Yani . . . .tarih ve . . . numaralı tezkirenizle de talep ve tasvip buyurduğunuz vechile Yakup Şevki Paşa'nın yerine tayin edilmiştir.Ancak hazeri teşkilât olduğu için Ordu Kumandanı değil Ordu Müfettişi unvanını haizdir. ~~Sırf dahili ve yine sırf hüsn-ü niyete makrun olan işbu tedabir-i Hükümete müdahale buyurulacağı aslâ tahattur bile edilmemişti.~~

Böyle bir Müfettişin Vilâyatı dolaşmasının efkâr-ı umumiyeyi rahatsızmı veyahut bilâkis teskinmi edip etmiyeceğinin takdirini memleketin tecrübekâr bir askeri ve evlâdı ve hususile bu işte mesul bir Nazır olduğum için âcizlerine terk buyurulmasını kemal-i ihtiramla Zât-ı asilânelerinden rica eder ve sekiz aydan beri devam eden bir Mütarekeden sonra artık biraz da Türkler ve Müslimanları lûtfen itimadınıza lâyık görmenizi pek rica ederim .

Kâzım Cevat

Vesika No.19

حضرتجه اردو قطعاق مفتشلك

حضرت علیه لرنده کی استقبالمزه بریلمه بورای تشریفلرنی

رجا ایدرز

تشکیلات اغوه

والا مقامه عرض بنداد ۲۵/۶/۸ تاریخ و ۲۶۲۱ نومرولی
تقدیم اولنان جواب ویرلمسه اولنان کلاده تلاوه جاجه تقدیم اولنیه
اوزره نظارتلك بلغات و فنونی مابینده بر مفتش انتدابی قلندی.

۲۵/۶/۸

۲۵/۶/۸

Vesika No : 19

Dokuzuncu Ordu Kıtaatı Müfettisliğine

Maiyet-i âliyelerindeki istimbotlardan birile buraya tesrifiniz rica olunur.

8/6/35

Şevket Turgut

General (Milne)den gelen tezkireye 8/6/35 tarih ve 3431 numara ile Nezaretçe cevab verilmiş idi. Meclis-i vükelâda tekrar mübahaşaya konulan bu mesele üzerine Nazır Paşa bizzat bu telgrafı yazarak keşide ettirmiştir.

8/6/35

Basri

Vesika No.20

حضرت

حریت نظارتی — مدیریت سیاسیه

غایت مستعجل

٦ - ١٤ - ٨

٨/٦/٢٥ تاریخلی تلغرافنامه‌ده وعده و اسباب آتیه‌سی استرحام المقدم المحترم حضرتلری
ادا کلدیلر. تنظیم ایلمک اوزره سبب دعوتک لطفاً ابتدا بولمسی رجا ایلرم.

١١ ورود ٢٥

ورود ١٢/١٤

حقوقجی اردو قطعات مفتشی

مصطفی کمال

ارکان حرب عمومیه ریاستی

Vesika No : 20

Havzadan
Gayet müstaceldir.

Mevrud şifredir.

Harbiye Nezaretine

C. 8/6/35 şifreye . Hareketimin kömür ve benzin fıkdanından dolayı teehhür ettiğini bugünkü telgrafnamemle arz ve esbabının izalesini istirham eylemiştim. Ancak suret-i hareketimi ona göre tanzim eylemek üzere sebeb-i davetin lûtfen izah buyurulmasını rica eylerim. 11/Haziran/35

Dokuzuncu Ordu Kıtaatı
Müfettişi
Mustafa Kemal

Vurudu : 13/14 Meh
Erkan-ı Harbiye-i umumiye'ye
14 Meh
1. Ş. , 14-6

Vesika No.21

کوندرن :	عجی رابور	محل :	تاریخ	دقیقه : ساعت
	کوندرلمشدر			
٥٥/٦/٥٥	واصل اولمشدر			

مستعجل — آدرس ..... صاسونه واسطه‌سیله اردو قومندانلغنه تقدیم

" وزراء مجلسه تاریخی تصدیقلرنه چوابدر .

فصاحتلو / کندیرنجه سلم بولنمش ذات عالیلرینک او منطقه‌دکی ماموریتلرینی حسن نتیجه ایله انجاز ایتمکده‌لری حقنده طلبده بولندیر . مکتوب کچیکده بولندیغی وضعیت نظرنه آلنه‌رق ایجاب ایدنلر عملیه‌یه بیورسون

Vesika No : 21

15/6/335

Müstaceldir.

Samsun vasıtasile Üçüncü Ordu Müfettişi

Mustafa Kemal Paşa Hazretlerine

11/Haziran/ 335 tarihli telgrafnamelerine cevaptır:

Faaliyeti kendilerince müsellem bulunan Zât-ı âlilerinin o mıntakadaki memuriyetlerini hüsn-ü telâkki etmeyen İngilizler Dersaadete celbiniz hakkında talepde bulundular. Memleketin geçirmekte bulunduğu vaziyet Nezareti bu İngiliz talebini icraya mecbur eylediğini arzederim.

Basri

Vesika No.22

مصطفى كمال باشا

٢٥٩٤

١١ حزيران ٢٥ تاريخلي كتاب نامه‌لرنه جواب

استانبول دعوتكز حكومت سنيه‌نك قراري

نبي سعيد ٢٥٩٤

٢٥/٦/١٥

٢٥/٦/١٥ شيخ زاده ابراهيم

Vesika No : 22

1. Şube

3594

Mustafa Kemal Paşaya

11/Haziran 35 tarihli telgrafnamelerine cevabtır.

İstanbula davetiniz Hükümet-i Seniyyenin kararı neticesidir. 1. Şube 3594 - 15/6/35

Şevket Turgut

Şifreye tahvil ettim

15/6/35

Süleyman

Vesika No.23

باب عالی
صدارت عظمی

مکتوبی قلمی
۴۲۸ نمره

ناظر سوکت طرفندن مذاکره بیورلان ۲۵/۷/۸
بنا بر اجله تودیعات اوزره اشغال اولنمشدر
ده کلشدر

جهت نفاذ رتبه عالیه سنه

۷۰۷

آ. ۲۲۰۶

سعادتلو افندم حضرتری

تراکیا و ازمیر و دیار بکر و بایزید ولایتلری احوالنک اکتساب ایتدیکی هیئت قارشی اتخاذی لازم کلان تدابیره دائر نفاذ رتبه عالیه لرنده اول و آخر وارد اولان تذکره لر برشدریلدیکی مجلس و کلا لدی القرائت :

۱ — تراکیا یونانه سی بورینک ورودنده اول اوراجه هر شی حال سکونتده ایکن مذکور بورک ورودینی متعاقب روم اهالینک شمار و قدری و بونده بشقه اهالی مرقومه نک همه کاملاً مسلح بولنه قدری اشعارات واقعه ده مستبادله اولمسنه نظراً هر شیئقدر و بویوزده حادثات مؤلمه ظهورینه میدان ویرلمامک اوزره نفاذ رتبه عالیه لرینک تکلیف و اشعاری وجهله مذکور بورک تراکیاده قالدیرلمسی اسبابی تأمین ایتمکله برابر اهالی یه نده کی اسلحه نک قوای ایتلافیه نک انضمام معاونتیله طوپلاندیرلمسی و آتیاً داخل مملکت اسلحه ادخال ایدیلمامک اوزره کرک حدود ده و کرک مرمره ساحلنده یونانه سلاح قیاقچیلغنک قطعاً منعی و تأمین امن و آسایش ایچون روم ایلیده کی فرقه لرمز موجودینک اشعار والای وجهله قادر و مواجه و انکلیزلرک قبول ایدیکی مقدارک برشمه ابلاغی موافق کورلدیکنه وضعیت حاضره نک وخامتی درپیش ایدلمک صورتیله مثلاً نزدنده بوبابده تشبثات لازمه بولنه رق خصوصات مبحوث عنهانک موقع تطبیقه وضع اسباب تأمینی و سالف الذکر یونانه سی بورینک بستونه رفعی قابل اولمدیغی تقدیرده هیچ اولمز ایسه مذکور بورک ایتلاف قوه عسکریه سنده هانکی برلیه تبدیلی و سائلنک استکمالی ضمننده خارجیه نفاذ رتبه عالیه سنه تبلیغات ایفا و طرف عالیلریله داخلیه نفاذ رتبه عالیه سنه معلومات اعطاسی .

۲ — یونانیلر طرفنده متارکه نک احکام صریحه سی خلافنه اولرق بلاد و قصبات عثمانیه متمادیاً وقوعبولان تخریبات و بونک محدودی امن و آسایشی اوزرنده حاصل ایتدیکی سوء تأثیرات خصوصلر اخیراً منجه اشغالیله اثنای اشغاله اموال و املاک اسلامیه نک یغما و تخریب و اشراف و معتبرانه بلده نک و قاتمقام قضانک قتل و اتلافی ایله کبی وقوعه کتیریلن فضایح و جنایات جداً الیم و تحمل شکن احوال فجیعه ده اولغله یونانیلرک تمادی ایده کلمه سی توقعات شنیعه و جنایتکارانه لرینه ارتقه قطعی برنهایت ویرلمسی ایچون خارجیه نفاذ رتبه عالیه سنجه مثلاً نزدنده صورت اکید و نوره تشبثاتده بولنمسی .

۳ — دول ایتلافیه طرفنده اوچ تبلیغ واقع اولمقدنبری بلاد و قصبات تمزدنده هانکی برینه یکیدن تعرض و تجاوز وقوعنده قوای عسکریه مز طرفنده بالطبع مدافعه اولنیلدرق منع تعرض چالیشلمسی و قوای فائقه قارشوسنده منع تخریبات موقوفه اولمدیغی تقدیرده تماسی محافظه ایدلمک شرطیله عسکرزک مناسب موضعه چکلمسی شوقدرکه ارمدافعه نک یکی برتعرضه مقابلی اجرا ایدیلوب حالا تحت اشغالده بولنان محلرایچون برشی یاپیلمسی و هرکیم طرفنده هر نام و صورتله

اولوالیسی اولسونه خصوصی برقم تشکیلات وقوعنه و اهالیه بو اعوره مالی و بدنی مصالح بولنمسنه حیث عسکریه و ملکیه قطعا میدانه و بلاسی و متشدی حقنده تعقیبات شدیده اجراسی و مداخه حقنده کی قرار واقعه سنه مشلدن دخی خبردار ایدلمسی .

٤ — اوده اوصیغ قول اردوسنک لغوی آسایشه و انضباط محلی اوزرنده سوء تأثیراتی موجب اولمق اضافه تبعه اجنبیه نظراً بو جهت کمالیله توضیح ایدلمک صورتیله تکرار مشلدن نظر دقت و اعتنالرینه وضع اولنرق الغا کیفیتنه صرف نظر ایتدیلمسی و بو صورتله قبول ایتدیریلمسی تقدیرنده اردوسنک تدریجاً الغاسی خصوصنک تأمینی .

٥ — تبعه عثمانیه دراولوسنه ارمنی مراجعلرینک عودتی حالنده بونلرک بعضه یردکن اسکانلرک اعاشه‌لری خصوصاتنجه تفصیلاتیله مشکلات حدوثه العاده‌نک سرعتله بو بابده برچاره حل بولنمسی خصوصنک کذلک و کالت مشارالیها معرفتیله دول مؤتلفه مشلدنه تکلیف تذکره ایجابی اجرا و لحقه نقل رسمیه ایجابی اقتضاسنک سرعت ایفاسنه همت بیوریلمسی سیاقنده تذکره حضوری ترقیم قلنمشدر ١٣٣٧ / ٢ / ٢٥

صدر اعظم و کیل
شیخ الاسلام

ارکان حربیه عمومیه ریاستی
٢٥ / ٦ / ٣٣

Vesika No : 23

Babıâli
Sadaret-i Uzma
Mektubî kalemi
Hususî 428

Nazır Şevket Turgut Paşa bu tezkireyi tekrar Meclisde görüşmek üzere almışlar ve şubeye 8/7/35 de gelmiştir.

R. P.

I.§. 22-6

Harbiye Nezaret-i âliyesine

Saadetlü Efendim Hazretleri

Trakya, İzmir, Diyarbekir, Bayazıt'da ahvalin iktisap ettiği ehemmiyete karşı ittihazı lâzım gelen tedabire dair Nezaret-i âliyelerinden evvel ve ahar varid olan tezkireler birleştirilerek meclis-i vükelâda ledel-kırâe :

1 - Trakya'ya Yunan taburunun vurudundan evvel oraca her şey hal-i sükûnette iken mezkûr taburun vurudunu müteakip Rum ahalinin şımardıkları ve bundan başka ahali-i merkumenin hemen kâmilen müsellâh bulundukları iş'arat-ı vâkıadan müşteban olmasına nazaran taşkınlıklara ve bu yüzden hâdisat-ı mü'lime zuhûruna meydan verilmemek üzere Nezaret-i âliyelerinin teklif ve iş'arı veçhile mezkûr taburun Trakyadan kaldırılması esbabı temin edilmekle beraber ahali yedindeki eslihanın kuva-yı itilâfiyenin inzimam-ı muavenetlerile toplattırılması ve atiyen dahil-i memlekete esliha ithal edilememek üzere gerek huduttan ve gerek Marmara sahilinden Yunan silâh kaçakcılığının kat'iyyen men-i ve temini emn-ü asayiş için Rumelideki Fırkalarımız mevcudunun iş'ar-ı valâları veçhile kadro mucibince ve İngilizlerin kabul eylediği miktarın bir mislline iblâğı muvafık görüldüğünden vaziyet-i hazıranın vahameti derpiş edilmek suretile müme-siller nezdinde bu babda teşebbüsat-ı lâzimede bulunarak hususat-ı mebhus-ü anhanın mevki-i tatbike vaz'ı esbabının temini ve salifüzzikir Yunan taburunun bütün ref'i kabil olamadığı takdirde hiç olmazsa mezkûr taburun itilâf kuve-i askeriyesinden her hangi birile tebdili vesailinin istikmali zımnında Hariciye Nezareti vekâlet-i âliyesine tebligat ifa ve taraf-ı âlilerile Dahiliye Nezaret-i âliyesine malûmat itası.

Vesika No : 23

Babıâli

Sadaret-i Uzma

Mektubî kalemi

Hususî 428

Nazır Şevket Turgut Paşa bu tezkireyi tekrar Meclisde görüşmek üzere almışlar ve şubeye 8/7/35 de gelmiştir.

R. P.

I.Ş. 22-6

Harbiye Nezaret-i âliyesine

Saadetlü Efendim Hazretleri

Trakya, İzmir, Diyarbekir, Bayazıt'da ahvalin iktisap ettiği ehemmiyete karşı ittihazı lâzım gelen tedabire dair Nezaret-i âliyelerinden evvel ve ahar varid olan tezkireler birleştirilerek meclis-i vükelâda ledel-kırâe :

1 - Trakya'ya Yunan taburunun vurudundan evvel oraca her şey hal-i sükûnette iken mezkûr taburun vurudunu müteakip Rum ahalinin şımardıkları ve bundan başka ahali-i merkumenin hemen kâmilen müsellâh bulundukları iş'arat-ı vâkıadan müşteban olmasına nazaran taşkınlıklara ve bu yüzden hâdisat-ı mü'lime zuhûruna meydan verilmemek üzere Nezaret-i âliyelerinin teklif ve iş'arı veçhile mezkûr taburun Trakyadan kaldırılması esbabı temin edilmekle beraber ahali yedindeki eslihanın kuva-yı itilâfiyenin inzimam-ı muavenetlerile toplattırılması ve atiyen dahil-i memlekete esliha ithal edilememek üzere gerek huduttan ve gerek Marmara sahilinden Yunan silâh kaçakcılığının kat'iyyen men-i ve temini emn-ü asayiş için Rumelideki Fırkalarımız mevcudunun iş'ar-ı valâları veçhile kadro mucibince ve İngilizlerin kabul eylediği miktarın bir misline iblâğı muvafık görüldüğünden vaziyet-i hazıranın vahameti derpiş edilmek suretile mümessiller nezdinde bu babda teşebbüsat-ı lâzimede bulunarak hususat-ı mebhuş-ü anhanın mevki-i tatbike vaz'ı esbabının temini ve salifüzzikir Yunan taburunun bilâbütün ref'i kabil olamadığı takdirde hiç olmazsa mezkûr taburun itilâf kuve-i askeriyesinden her hangi birile tebdili vesailinin istikmali zımnında Hariciye Nezareti vekâlet-i âliyesine tebligat ifa ve taraf-ı âlilerile Dahiliye Nezaret-i âliyesine malûmat itası.

2 - Yunanlılar tarafından mütarekenini ahkâm-ı sarihası hilâfına olarak bilâd ve kasabat-ı Osmaniyeye mütemadiyen vukubulan tahattiyat ve bunun mahalleri emn-ü asayişi üzerinde hasıl ettiği sui tesirat hususile ahîren Menemen'in işgalile esna-yı işgalde emval ve emlâk-i İslâmiyenin yağma ve tahrip ve esraf ve muteberan-ı Beldenin ve Kaymakam-ı Kazanın katil ve itlâf edilmesi gibi vukua getirilen fezayih ve cinayât cidden elim ve tahammül şiken ahval-i feciadan olmakla Yunanlıların temadi edegelen şu taarruzat-ı şenia ve cinayetkâranelerine artık kat'i bir nihayet verilmesi için Hariciye Nezareti vekâlet-i âliyesince mümessiller nezdinde suret-i ekide ve müessirede tesebbüsatta bulunulması.

3 - Düvel-i itilâfiye tarafından evvelce tebliğ vaki olmaksızın bilâd ve kasabatımızdan her hangi birine yeniden bir taarruz ve tecavüz vukuunda kuva-yı askeriyemiz tarafından bittabi müdafaada bulunularak men-i taarruza çalışılması ve kuva-yı faika karşısında men-i tahattiyata muvaffak olamadığı takdirde temas muhafaza edilmek şartile askerimizin münasip mevzie çekilmesi şu kadar ki emr-ü müdafaanın yeni bir taarruz mukabili icra edilip halen taht-ı işgalde bulunan mahaller için bir şey yapılmaması ve her kim tarafından her ne nam ve suret ile olursa olsun hususî bir takım teşkilât vuku'una ve ahaliden bu uğurda malî ve bedenî metalipte bulunulmasına cihet-i askeriye ve mülkiyece kat'â meydan verilmemesi ve müteşebbisleri hakkında takibat-ı şedide icrası ve müdafaa hakkındaki karar-ı vaki'den mümessillerin de haberdar edilmesi.

4 - Onüçüncü Kolordunun lâğvı asayiş ve inzibat-ı mahallî üzerinde sui tesiratı mucip olacağı ahîren tebeyyün etmesine nazaran bu cihet kema yelîk tavzih edilmek suretile tekrar mümessillerin nazar-ı dikkat ve itinalarına vaz'olunarak ilga keyfiyetinden sarf-ı nazar ettirilmesi ve bu suret kabul ettirilemediği takdirde Ordunun tedrieen ilgası hususunun temini.

5 - Teb'a-i Osmaniyeden olan Ermeni muhacirlerinin avdeti halinde bunların bazı yerlerde gerek iskân, gerek iaşeleri hususatınca tezahür eden müşkilât-ı favkaladenin serdile bu babda bir çare-i hal bulunması hususunun kezalik vekâlet-i müşarünileyha marifetile Düvel-i mü'telife mümessillerine teklifi tezekkür ve icabı icra olunmakla Nezaret-i âliyelerince de iktizasının sürat-i ifasına himmet buyurulması siyakında tezkire-i hulûsveri terkîm kılındı efendim. 22/Ramazan/337
21/Haziran/335

Sadrâzam vekili
Şeyhülislâm
imza

Erkân-ı Harbiye-i Umumiye
Dairesine
22/6/335